

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าผู้ป่วย การมีส่วนร่วมในงาน
กับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวจรรุณี อภิภูธรมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF HEAD NURSE,
EMPLOYEE INVOLVEMENT, AND EFFECTIVENESS
OF EMERGENCY UNITS, GOVERNMENT HOSPITALS,
BANGKOK METROPOLIS

Miss Jarunee Ittharom

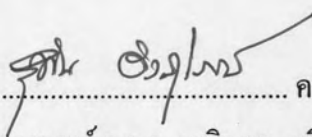
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

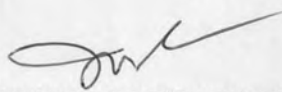
501205

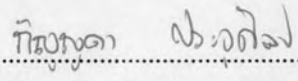
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอ
ผู้ป่วย การมีส่วนร่วมในงาน กับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุ
และฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวจรรณี อิกุฐารมณ
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญาดา ประจุกสิปป

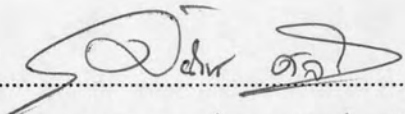
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ศ.อ. หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญาดา ประจุกสิปป)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สกลโกสม)

จารุณี อิกุฐารมณ: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย การมีส่วนร่วมในงานกับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร. (RELATIONSHIPS BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF HEAD NURSE, EMPLOYEE INVOLVEMENT, AND EFFECTIVENESS OF EMERGENCY UNITS, GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญา ประจุศิลป์, 155 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย การมีส่วนร่วมในงาน และประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย การมีส่วนร่วมในงาน กับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และศึกษาปัจจัยที่ร่วมพยากรณ์ประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไป จำนวน 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ตอน คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในงาน และแบบสอบถามประสิทธิผลของหน่วยงาน ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .95, .93, และ .93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

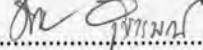
ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.86$) การมีส่วนร่วมในงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) และประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.64$)

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย และการมีส่วนร่วมในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .257$ และ .506 ตามลำดับ)

3. การมีส่วนร่วมในงานสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของหน่วยงาน อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 25.60 ($R^2 = .256$) ได้สมการ ในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$Z_{\text{ประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน}} = .506 * Z_{\text{การมีส่วนร่วมในงาน}}$$

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล..... ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา.....2550..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... กัญญา ประจุศิลป์

4877558536: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: EFFECTIVENESS OF EMERGENCY UNITS / TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP / EMPLOYEE INVOLVEMENT

JARUNEE ITTHAROM: RELATIONSHIPS BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF HEAD NURSE, EMPLOYEE INVOLVEMENT, AND EFFECTIVENESS OF EMERGENCY UNITS, GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. GUNYADAR PRACHUSILPA, DNSc., 155 pp.

The purposes of this research were to study transformational leadership of head nurse, employee involvement and effectiveness of emergency units, to investigate the relationships between transformational leadership of head nurse, employee involvement, and effectiveness of emergency units, and to predict the effectiveness of emergency units, government hospitals. The samples consisted of 201 staff nurses who were working in emergency units not less than 1 year. The four research instruments were the demographic variables, transformational leadership of head nurse, employee involvement, and effectiveness of emergency units questionnaires, content validity was established by a panel of experts. Internal consistency reliability of questionnaires was established by using Cronbach's alpha coefficient were .95, .93, and .93 respectively. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficients, and stepwise multiple regression analysis.

The major findings were as follows:

1. Transformational leadership of head nurse was at the high level ($\bar{X} = 3.86$). Employee involvement at the middle level ($\bar{X} = 3.35$). Effectiveness of emergency units was at the high level ($\bar{X} = 3.64$).

2. Transformational leadership of head nurse and employee involvement were significantly related to effectiveness of emergency units at the .05 level ($r = .257$ and $.506$ respectively).

3. Employee involvement could predict the effectiveness of emergency units, government hospitals, Bangkok metropolis. The predictor was accounted for 25.60 percents of the variance ($R^2 = .256$). The standardized equation was as follow:

$$Z_{\text{effectiveness of emergency units}} = .506 * Z_{\text{employee involvement}}$$

Field of studyNursing Administration Student's signature *Jarunee Ittharom*
 Academic year ... 2007 Advisor's signature *Gunyardar Prachusilpa*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญาดา ประจุศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็น และแนวทางที่เป็นประโยชน์ในทุกขั้นตอนของการศึกษาวิจัย รวมทั้ง สนับสนุนให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สดโกสมุ กรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วย แก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมถึงประสบการณ์ในการเรียนรู้ตลอดระยะเวลาของการศึกษาในคณะพยาบาลศาสตร์

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มการ พยาบาลและพยาบาลประจำการทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บ ข้อมูลการวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ คุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดาและ มารดาอันเป็นที่รัก รวมทั้งกัลยาณมิตรของข้าพเจ้าทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด ที่เป็น กำลังใจและให้ความช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผลการวิจัย.....	87
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	96
รายการอ้างอิง.....	98
ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	112
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	114
ภาคผนวก ค เอกสารผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน.....	119

ภาคผนวก ง ข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และยินยอมของประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....	126
ภาคผนวก จ เครื่องมือวิจัย.....	129
ภาคผนวก ฉ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย การมีส่วนร่วมในงานของพยาบาลประจำการ จำแนกตามรายชื่อ....	141
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	155

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง พยาบาลประจำการหน่วยงานอุบัติเหตุ และ ฉุกเฉินโรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร.....	64
2	จำนวนและค่าร้อยละ พยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานใน หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไปในโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	65
3	ค่าความตรงตามเนื้อหา.....	70
4	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของหน่วยงาน อุบัติเหตุ และฉุกเฉินโรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามราย ด้าน.....	76
6	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ หัวหน้าหอผู้ป่วยหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายด้าน.....	77
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการมีส่วนร่วมในงานของ พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามราย ด้าน.....	78
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย การมีส่วนร่วมในงานของพยาบาลประจำการ กับประสิทธิผลของ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร.....	79
9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย การมีส่วนร่วมในงานของพยาบาลประจำการ กับประสิทธิผลของ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานครจำแนก ตามรายด้าน.....	80
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าอำนาจการพยากรณ์ (R ²) ค่า สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของตัวพยากรณ์ (S.E _y) และคะแนนมาตรฐาน(Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญ เมื่อใช้วิธี Enter.....	82

ตารางที่

หน้า

11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าอำนาจพยากรณ์ (R ²) ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ (S.E.) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญ เมื่อใช้วิธี Stepwise.....	83
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านประสิทธิภาพ จำแนกตามรายชื่อ.....	142
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านผลผลิต จำแนกตามรายชื่อ.....	143
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปรับตัว จำแนกตามรายชื่อ.....	144
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านคุณภาพ จำแนกตามรายชื่อ.....	145
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนา จำแนกตามรายชื่อ.....	146
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจ จำแนกตามรายชื่อ.....	147
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านภาวะผู้นำบารมีในการสร้างแรงบันดาลใจ จำแนกตามรายชื่อ.....	148

ตารางที่

หน้า

19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของหัวหน้าหอผู้ป่วยหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขต กรุงเทพมหานคร ด้านการกระตุ้นทางปัญญา จำแนกตาม รายชื่อ.....	149
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของหัวหน้าหอผู้ป่วยหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลรัฐ เขต กรุงเทพมหานคร ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล.....	150
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในงานของพยาบาล ประจำการ โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมด้าน อำนาจหน้าที่ จำแนกตามรายชื่อ.....	151
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในงานของพยาบาล ประจำการ โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมด้าน ข้อมูล จำแนกตามรายชื่อ.....	152
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในงานของพยาบาล ประจำการ โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมด้าน ความรู้และทักษะ จำแนกตามรายชื่อ.....	153
24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในงานของพยาบาล ประจำการ โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมด้าน รางวัล จำแนกตามรายชื่อ.....	154